

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/137/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5422200086
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5422200086.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobcu: T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., V. XX/X, zastúpený JUDr. Michaelou Pagáčikovou, advokátkou, so sídlom v J. W., G. XX, proti žalovaným označeným ako: 1/ Z. K., rod. L., zosnulá - neznámy vlastník, 2/ Y. K., zosnulý - neznámy vlastník, 3/ C. I., zosnulý - neznámy vlastník, žalovaní zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v Bratislave, Búdková 36, IČO: 17 335 345, v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/3/2022-101 zo dňa 18. marca 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie prvoinštančného súdu **p o t v r d z u j e** .

Žalovaným 1/, 2/ vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd konanie vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ zastavil, žalovaným 1/, 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na ust. § 161 ods. 1, 2 CSP, § 7 ods. 1, 2 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien (ďalej len OZ) s tým, že v rámci vykonávania prvotných úkonov po doručení žaloby zistil, že označení žalovaní 1/, 2/ sú neexistujúci subjektmi bez procesnej subjektivity. Žalovaná v rade 1/ sa narodila XX.XX.XXXX, zomrela ako 59-ročná dňa XX.XX.XXXX, prebehlo po nej dedičské konanie najprv pod sp.zn. D 35/1935, následne na bývalom Štátnom notárstve v Dolnom Kubíne pod sp.zn. D 269/70. Mala 8 potomkov, z ktorých najmladším bol ešte v čase pôvodného dedičského konania maloletý Y. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX v L., prebehlo po ňom dedičské konanie pod sp.zn. D 194/01. Žalovaný v rade 2/, ktorý bol manželom žalovanej 1/, žalovanú predumrel. Išlo o manželov, čo vyplýva z lustrácie v registri obyvateľov, mali najmladšieho syna Y. K., zomrelého XX.XX.XXXX, ktorý mal jedno dieťa H. K., nar. XX.XX.XXXX. To, že žalovaný v rade 2/ zomrel a zomrel skôr ako žalovaná 1/, je zrejme zo zápisnice o predbežnom vyšetrení, spísanej 06.04.1970 v konaní D 269/70 po žalovanej 1/ ako poručiťke, kde je uvádzaný ako jej nebohý manžel Y. K. a jej osobný status „vdova“. Súd uviedol, že v danom štádiu konania nemal dostatok podkladov ohľadne žalovaného v rade 3/, hoci u neho je vysoko pravdepodobné nielen s ohľadom na nadobúdaci titul (zámenná zmluva Čd. 779/1944), že už nežije, keď aj na LV č. XXXX, k.ú. Z. je u neho ako zapísaného spoluvlastníka pod B3 zápis, že „zomrel“, čo muselo byť takto zistené najneskôr v súvislosti s vykonaným ROEP v k.ú. Z., zapísaným do katastra pod Z-1347/2005 z 26.10.2005. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP s tým, že žalobca ako žalovaných v rade 1/, 2/ označil neexistujúce subjekty, ktorým žiadne trovy v rámci tohto konania nevznikli a ani vzniknúť nemohli.

2. Proti uzneseniu prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. a), b), d) a h) CSP. Zastal názor, že prvostupňový súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane žalobcu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej

miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konanie súdu bolo zároveň postihnuté tzv. „inou vadou“, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že prvoinštančný súd v rámci nesprávneho právneho posúdenia nedôvodne neaplikoval ust. § 16 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej iba zákon č. 180/1995 Z.z.). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vychádza z právnej konštrukcie, že na strane žalovaného vystupujú tzv. „neznámi vlastníci“, v danom prípade zosnulé osoby bez právneho nástupcu, ktoré podľa názoru súdu nemajú spôsobilosť na práva a povinnosti a tým ani žiadnu procesnú subjektivitu, a to bez ohľadu na dikciu vyššie citovaných ustanovení zákona č. 180/1995 Z.z., v zmysle ktorých majú byť takéto subjekty (tzv. neznámi vlastníci) v súdnom konaní zastúpení zákonným zástupcom - Slovenským pozemkovým fondom. Uviedol, že má záujem na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva s tzv. „neznámymi vlastníckmi“, nakoľko nemá záujem zotrvať v podielovom spoluvlastníctve so žalovanými. Poukázal na ust. § 13 v súvislosti s ust. § 16 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2 zákona č. 180/1995 Z.z.. Slovenský pozemkový fond v rámci súdneho konania plní celkom zjavne funkciu zákonného zástupcu tzv. „neznámych vlastníkov“, teda osôb, ktorých identita je celkom neznáma, prípadne osôb, ktorých identita je známa, ale nie je možné zistiť, kde sa táto osoba nachádza, prípadne, či ešte žije a tiež zákonný zástupca osôb, ktoré evidentne už nežijú, avšak nemožno objektívne určiť žiadneho právneho nástupcu, a preto je takáto zosnulá osoba naďalej evidovaná ako vlastník nehnuteľností. Napadnutým uznesením okresný súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, dôsledkom formalistického prístupu súdu je absencia potrebného skutkového a právneho zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Súd konanie zastavil bez toho, aby ponechal možnosť žalobcovi, príp. Slovenskému pozemkovému fondu ako zákonnému zástupcovi tzv. „neznámych vlastníkov“ k veci sa vyjadriť a právne argumentovať. Akceptovaním právneho názoru prvostupňového súdu, v zmysle ktorého nie je možné riešiť otázku zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, vo vzťahu k neznámych vlastníkom by sa dospelo k celom neprijateľnému právnomu stavu, kedy by akékoľvek právne problémy vo vzťahu k pozemkom neznámych vlastníkov boli de facto právne neriešiteľné. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 39/2014, 6Cdo 11/2016 zo dňa 24.02.2016, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/36/2017-67 zo dňa 27.02.2017. Namietal inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávnosť, resp. nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia s poukazom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, konkrétne nález Ústavného súdu SR z 12.05.2004 sp.zn. I.ÚS 226/03. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Slovenský pozemkový fond vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na ust. § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov s tým, že súd v súlade s ust. § 185 ods. 3 CSP, vykonal ex offio potrebné šetrenie na zistenie toho, či vôbec sú v tejto veci splnené procesné podmienky pre toto konanie vo vzťahu k žalobe, určenému okruhu subjektov vystupujúcich na strane žalujúcej a žalovanej a či skutočne sú označení žalovaní 1/ až 3/ subjektmi, ktoré možné označiť „statusom“ neznámi vlastníci, alebo ide o preukázateľne neexistujúce subjekty. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že ohľadne sporných nehnuteľností je SPF zapísaný ako ich správca, keďže bol preukázaný opak, t.j., že žalovaní 1/ a 3/ nie sú neznámi, nezistení vlastníci, ale ide v skutočnosti o neexistujúci subjekt. Dal do pozornosti uznesenie NS SR 7Cdo 10/2010 zo dňa 31.01.2011, z ktorého jednoznačne vyplýva povinnosť žalobcu pátrať po ďalších identifikačných znakoch jednotlivých žalovaných, resp. zamerať sa na zisťovanie nástupníctva po jednotlivých žalovaných. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu ako správne potvrdil.

4. Žalobca v replike k vyjadreniu Slovenského pozemkového fondu uviedol, že ním uvedená argumentácia vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/10/2010 zo dňa 31.01.2011 je nepravdivá, s právnym názorom SPF sa absolútne nemože stotožniť a nepovažuje ho za správny. Argumentácia SPF vo vzťahu k povinnosti žalobcu pátrať po ďalších identifikačných znakoch jednotlivých žalovaných je irelevantná, scestná. Žalobca pri identifikácii vlastníkov je limitovaný údajmi evidovanými v katastri nehnuteľností, nedisponuje žiadnymi reálnymi možnosťami legálnou cestou sa dostať k osobným údajom o neznámych vlastníkoch, či ich právnych nástupcoch. Pokiaľ by i vypátral dedičov neznámeho vlastníka, neexistuje preňho žiadna legálna možnosť iniciovať dedičské konanie, či prinútiť dedičov neznámych vlastníkov, aby iniciovali dedičské konanie. V tejto súvislosti dal do

pozornosti § 211 ods. 2 CMP, v ďalšom v podrobnostiach poukázal na argumentáciu uvedenú v podanom odvolaní.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu ako správne postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

7. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

8. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

9. Podľa § 7 ods. 1 a 2 veta prvá Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

10. Zo skutočností uvedených v bode 2.1, 2.2 odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia prvoinštančného súdu jednoznačne vyplýva, že označení žalovaní 1/, 2/ zomreli dávno pred podaním žaloby, v čase začatia sporu nemali procesnú subjektivitu a z tohto dôvodu nemôžu mať status nezisteného, resp. neznámeho vlastníka.

11. Ak by súd konal s niekým, kto zomrel pred podaním žaloby a tým stratil právnu subjektivitu a s tým spojenú aj procesnú subjektivitu, odňal by jeho dedičom právo na spravodlivé súdne konanie, pretože by ako vlastníci, ktorí nadobudli vlastnícke právo ku dňu smrti poručiť, sa nemohli zúčastniť súdneho konania. I s prihliadnutím na judikatúru je totiž nevyhnutné sa vysporiadať s tým, či skutočne sa na strane žalovaných jedná o neznámeho vlastníka alebo o osobu s neznámym pobytom, nakoľko nesprávnym procesným postupom by súd zasiahol do vlastníckych práv prípadných právnych nástupcov.

12. Vo väzbe na uvedené odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu ako správne potvrdil. Jeho závery sú totiž podporené i žalobcom poukazovaným uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/36/2017-67 zo dňa 27. februára 2017, ktorý v ďalšom poukázal i na uznesenie NS SR sp.zn. 6Cdo/11/2016 z 24.02.2016.

13. Žalovaným 1/, 2/ ako neexistujúcim subjektom vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)